

§ 35

Aloite Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisalle omaishoitajien määrärahan turvaamiseksi / Kangasniemen vanhus- ja vammaisneuvosto

KNGDno-2025-1179

Valmistelija / lisätiedot:

Sari Kuusjärvi, sari.kuusjarvi@kangasniemi.fi

Kangasniemen vanhus- ja vammaisneuvosto on kokouksessaan 17.9.2025 keskustellut Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan julkisuuteen antamasta tiedosta omaishoitajien määrärahojen loppumisesta kesken kuluvaan toimintakautta. Tämä tarkoittaa, ettei uusille omaishoitajille ole mahdollisuutta maksaa omaishoitajille kuuluvaa korvausta. Myöhemmin, viikolla 40 YLE:n kotimaan alueuutisissa Eloisa on vakuuttanut, että omaishoitaja, jonka edellytykset korvaukseen täyttyvät, myös korvauksen saisi.

Etelä-Savon hyvinvointialueen määrärahat omaishoidon tukeen lapsiperhe-, vammais- ja ikääntyneiden palveluissa ovat olleet riittämättömät vuodelle 2025. Kesäkuun lopusta lähtien uusia omaishoidon tuen sopimuksia ei ole voitu tehdä, eikä määräaikaista sopimuksia ole jatkettu tai palkkiotasoa nostettu, vaikka kriteerit näihin täytyisivätkin.

Omaishoidon tuen saajien määrä on laskenut Etelä-Savon hyvinvointialueella lähes 300 hoitajalla vuodessa. Vuonna 2023 omaishoidon tuesta sopimuksen tehneitä hoitajia vuoden aikana oli Sotkanetin tilastojen mukaan yhteensä 1 620, kun vuonna 2024 vastaava luku oli enää 1 332. Silti määrärahat ovat loppuneet kesken kesäkuussa. Tämä osoittaa, että hyvinvointialue on saattanut laatia talousarvioinsa alimitoitettuna. Alimitoitettun budjetoinnin seuraukset omaishoitajatyön kentällä vaikuttavat suoraan lisääntyneeseen hoidon ja hoivantarpeeseen laitoksissa. Se myös lisää alueellista eriarvoisuutta ja rikkoo kansalaisten yhdenvertaisuutta alueellisesti.

Hoivan määrä on kasvava erityisesti ikääntyvässä Etelä-Savossa. Emme pärjää ilman omaisten ja läheisten antamaa apua ja hoivaa. Jos omaishoitaja ei jaksa, ovat kustannukset yhteiskunnalle 3–5 kertaa kalliimmat, ja inhimilliset seuraukset perheissä huolestuttavia. Olisi erityisen tärkeää saada tuettua niitä vähäisiä omaishoitajia, jotka alueen soveltamisohjeiden kriteerit täyttävät sekä ottavat tehtävän vastaan ja hoitavat läheistään sydämestään usein ympäri vuorokauden.

Suomen hallitus on puoliväliriihessä päättänyt lisätä omaishoitajien rahoitukseen 16 miljoonaa euroa vuosittain vuodesta 2026 alkaen. Valtakunnallisesti on osoitettu arvostusta omaishoitajien tekemälle työlle, joka on korvaamaton voimavara niin sote-sektorille kuin koko yhteiskunnalle. Tämä helpottanee tilannetta ensi vuonna. Jotta tänä vuonna aluevaltuusto pystyisi auttamaan omaishoitoperheitä talousarviomuutoksella, tekee Kangasniemen vanhus- ja vammaisneuvosto asiasta aloitteen Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan hallitukselle. Sosiaalibarometri 2025 osoittaa että 80 % hoivasta on jo omaisten vastuulla.

- THL:n mukaan omaishoidon arvo yli 18-vuotiaiden osalta on noin **418 miljoonaa € vuodessa**, mutta vaihtoehtoiskustannukset ilman omaishoittoa olisivat jopa **1,25 miljardia €**

Ehdotus

Esittelijä: Harri Aalto

Kangasniemen vanhus- ja vammaisneuvosto tekee seuraavan aloitteen Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan hallitukselle:

Kangasniemen vanhus- ja vammaisneuvosto pyytää ystävällisesti, että

1. Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan hallitus esittäisi Etelä-Savon aluevaltuustolle lisämäärärahaa kattamaan omaishoitajien korvauksessa olevaa vuoden 2025 talousarvion vajetta siten, että Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan aluevaltuusto osoittaisi lisämäärärahan syksyn 2025 aikana Etelä-Savon hyvinvointialueen omishoitajien korvaukseen vuodelle 2025.
2. Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan varaisi talousarviossaan riittävät määrärahat omaishoitajien korvaukseen vuodelle 2026 ja näin turvaisi niiden riittävyyden koko toimintakaudelle.
3. Kangasniemen kunnan vanhus- ja vammaisneuvostolle lähetetään pöytäkirjaotteet ja tieto miten aloite etenee Etelä-Savon hyvinvointialueen hallinnossa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Mikkelin seudun Omaishoitajat ry, Kangasniemen hyvinvointikoordinaattori Sari Tulla, Kangasniemen kunnanhallitus

Pöytäkirja on ollut julkisesti nähtävillä kunnan verkkosivuilla 08.10.2025 alkaen 2 vuotta.

Tämän toimielimen päätöksistä ei voi valittaa koska toimielimellä ei ole päätöksentekovaltaa.

Kangasniemi
08.10.2025

Sari Kuusjärvi

Tiedoksianto asianosaiselle

Tämä päätös lähetetään Kangasniemen kunnan asianhallintajärjestelmästä automaattisesti 08.10.2025 Otteen lähettäjä antaa asiasta lisätietoja.

Muutoksenhakukielto

§35

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei voi tehdä kunnan vaikuttavan toimielimen päätöksistä (KuntaL § 26, KuntaL § 27 ja § 28).